

Čtvrtek, 18. září 2014

P8_TA(2014)0024

Porušování lidských práv v Bangladéši

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. září 2014 o porušování lidských práv v Bangladéši (2014/2834(RSP))

(2016/C 234/03)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Bangladéši,
 - s ohledem na Dohodu o spolupráci mezi Evropským společenstvím a Bangladéšem z roku 2001,
 - s ohledem na články 33 a 35 bangladéšské ústavy, jež stanovují, že nikdo nesmí být vystaven mučení či jinému krutému, nelidskému či ponižujícího zacházení nebo trestání a že nikdo nesmí být zatčen či vzat do vazby, aniž by mu byl sdělen důvod tohoto zadržení,
 - s ohledem na rozhodnutí nejvyššího bangladéšského soudu, jenž ustanovil ochranná opatření proti svévolnému zatýkání ze strany policistů podle paragrafu 54 trestního řádu a dále nařídil, aby všechny případy úmrtí, k nimž dojde během policejní vazby, byly vyšetřeny soudním úředníkem a aby bylo v jejich souvislosti zahájeno nezbytné soudní řízení,
 - s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech z roku 2000, který Bangladéš ratifikoval v roce 2000,
 - s ohledem na čl. 135 odst. 5 a čl. 123 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že EU má s Bangladéšem dobré, dlouhodobé vztahy, založené mimo jiné i na dohodě o spolupráci v oblasti partnerství a rozvoje;
- B. vzhledem k tomu, že Bangladéš v uplynulých letech dosáhl významného pokroku, zejména v dosahování rozvojových cílů tisíciletí a s ohledem na své hospodářské výsledky;
- C. vzhledem k tomu, že bangladéšská vláda vyhlásila nulovou toleranci praktikám porušujícím lidská práva ze strany donucovacích orgánů a že schválila zákon o reformě policie, jenž ustanovuje kodex chování a zřizuje vzorové policejní stanice a střediska poskytující pomoc obětem v klíčových policejních stanicích;
- D. vzhledem k tomu, že bangladéšská vláda oznámila, že realizuje ve spolupráci s Mezinárodním výborem Červeného kříže školící a podpůrné programy o mezinárodních opatřeních proti mučení určené pro pracovníky donucovacích orgánů a vězeňských zařízení;
- E. vzhledem k tomu, že v bangladéšských továrnách na výrobu textilu došlo v uplynulých letech k řadě tragických událostí, přičemž tou nejtragičtější bylo zřícení továrního komplexu Rana Plaza, jež si vyžádalo více než 1 000 obětí; vzhledem k tomu, že po zřícení komplexu Rana Plaza zahájil Bangladéš spolu s nejdůležitějšími hráči na poli oděvního průmyslu reformní program zaměřený na zajištění bezpečných a důstojných pracovních podmínek; vzhledem k tomu, že Evropská unie podporuje tento program prostřednictvím dohody o udržitelnosti podepsané s Bangladéšem, k níž se však některé zainteresované strany odmítají připojit;
- F. vzhledem k tomu, že nehledě na záruky obsažené v ústavě, trestním zákoníku a zákonu o zákazu mučení a o úmrtích ve vazbě dochází v Bangladéši i nadále k případům zmizení osob (do nichž jsou údajně často zapleteny státní bezpečnostní složky) a také k omezování svobody projevu;

Čtvrtek, 18. září 2014

- G. vzhledem k tomu, že v důsledku všeobecných voleb konaných dne 5. ledna 2014, jež byly bojkotovány hlavní opoziční stranou Bangladéšskou národní stranou a poznamenány stávkami, k nimž tato strana vyzývala, a násilím, jež z nich pramenilo, vláda Lidové ligy (Awami League) vedená Šajchou Hasínou Vadžidovou přistoupila k několika krokům omezujícím občanská práva;
- H. vzhledem k tomu, že v oddílu rychlého nasazení (RAB), jenž byl vytvořen před 10 lety jako mimořádné opatření k potlačení bezpečnostních hrozeb militantních skupin, působí vojenské i policejní složky, čímž se do civilních donucovacích orgánů dostávají příslušníci armády, aniž by zde fungovaly transparentní mechanismy kontroly; vzhledem k tomu, že podle tvrzení lidskoprávních organizací je tento oddíl odpovědný za přibližně 800 případů úmrtí, aniž by došlo ke stíhání či potrestání viníků; vzhledem k tomu, že vyjma nedávného zatčení několika příslušníků tohoto oddílu pro podezření z nájemné vraždy politika z vládnoucí strany, zůstávají ostatní hrůzné činy nepotrestány;
- I. vzhledem k tomu, že bangladéšská vláda dne 6. srpna 2014 zveřejnila svoji novou mediální politiku; vzhledem k tomu, že některé prvky této politiky omezují svobodu médií tím, že například zakazují projevy, které jsou „protistátní“, „zsměšňují národní ideologii“, či „nejsou v souladu s bangladéšskou kulturou“, a omezují podávání zpráv o „anarchii, nepokojích a násilí“; vzhledem k tomu, že vláda plánuje zavést legislativní rámec pro prosazení této politiky; vzhledem k tomu, že se Bangladéš nachází na 145. ze 179 stupňů žebříčku světového indexu svobody tisku;
- J. vzhledem k tomu, že bangladéšská vláda vydala návrh zákona, který má zavést přísná omezení pro nevládní organizace; vzhledem k tomu, že nový návrh zákona o regulaci zahraničních darů má regulovat činnost a příspěvky jakékoliv skupiny přijímající zahraniční podporu a dává úřadu pro nevládní organizace, jež je součástí úřadu ministerského předsedy, pravomoc schvalovat projekty financované ze zahraničí; vzhledem k tomu, že tento návrh zákona také zahrnuje povinnost obdržet předběžné schválení pro vycestování ze země každému, kdo by měl v rámci dobrovolnické činnosti vycestovat za účelem práce na nějakém projektu; vzhledem k rozšířené obavě nevládních organizací, že tento zákon bude znamenat, že se na kontrole, hodnocení a schvalování bude podílet více vládních úředníků, což povede k možnému zdržování a zneužívání pravomocí;
- K. vzhledem k tomu, že dne 27. srpna 2014, během soukromé návštěvy vodopádu Shoilopropat v oblasti Bandarban v regionu Chittagong Hill Tracts, byla Hana Shams Ahmedová, koordinátorka mezinárodního výboru oblasti Chittagong Hill Tracts, a její přítelkyně brutálně napadena 810 členy aktivistické skupiny Somo Odhikar Andolon; vzhledem k tomu, že policejní příslušníci detektivního oddělení, kteří měli sloužit ženám jako ochrana, v průběhu útoku nezasáhli, a dokonce se během něj vytratili;
- L. vzhledem k tomu, že stále dochází k etnický a nábožensky motivovaným násilnostem, jako byl například na začátku července útok několika desítek ozbrojených mužů na klášter pontifikálního institutu jeptišek zahraniční mise v Boldipuku; vzhledem k tomu, že byl v rámci tohoto útoku klášter vyrabován a jeptišky fyzicky napadeny;
- M. vzhledem k tomu, že za poslední dva roky byli podle paragrafu 57 zákona o informačních a komunikačních technologiích obžalováni nejméně čtyři blogeři a dva obhájci lidských práv;
- N. vzhledem k tomu, že bangladéšský Mezinárodní trestní tribunál, který je pověřen prošetřením válečných zločinů spojených s bangladéšskou válkou za nezávislost, prozatím vynesl 10 rozsudků, z nichž osm představovalo trest smrti a dva doživotní vězení, přičemž prvním popraveným byl islámský politický fundamentalista Abdul Kader Mulla; vzhledem k tomu, že byl Mezinárodní trestní tribunál opakovaně tvrdě kritizován za nedodržování mezinárodních standardů; vzhledem k tomu, že je podle odhadů v Bangladéši přes 1 000 lidí odsouzených k trestu smrti;

Čtvrtek, 18. září 2014

- O. vzhledem k tomu, že v návaznosti na tragické zřícení budovy továrního komplexu Rana Plaza v dubnu roku 2013 zavedla bangladéšská vláda ve spolupráci se západními maloobchodními společnostmi režim inspekce konstrukční nezávadnosti a požární a elektrické bezpečnosti více než 3 500 textilních továren; vzhledem k tomu, že inspekce prováděné západními maloobchodními společnostmi probíhají a jsou veřejné, kdežto inspekce prováděné bangladéšskou vládou dosud veřejnosti přístupné nejsou;
- P. vzhledem k tomu, že svěrenecký fond dárců, který založil koordinační výbor Rana Plaza, jenž je složen ze zástupců bangladéšské vlády, oděvního průmyslu, odborů a nevládních organizací, jemuž předsedá Mezinárodní organizace práce a jehož cílem je pomoci obětem a pozůstalým, doposud nedosáhl cílové částky 40 milionů USD; vzhledem k tomu, že podle odhadů kampaně Clean Clothes přispěla do svěreneckého fondu dárců jen polovina převážně evropských a amerických společností napojených na továrny v budově Rana Plaza;
- Q. vzhledem k tomu, že navzdory několika reformám předpisů v oblasti práce hovoří pracovníci i nadále o obtěžování a zastrasování před zakládáním odborů či zapojování se do nich, přičemž jsou hlášeny i další projevy násilí mířené proti odborovým činovníkům; vzhledem k tomu, že zákoník práce z roku 2013 stále nedosahuje mezinárodních standardů, pokud jde o svobodu sdružování, a tedy i právo na stávkou či kolektivní vyjednávání
1. vyslovuje uznání bangladéšské vládě za pokrok, kterého dosáhla při plnění rozvojových cílů tisíciletí a který přinesl významná reálná zlepšení v životech milionů občanů; uznává dále, že těchto zlepšení bylo dosaženo za složitých vnitrostátních podmínek, jako je neustálá hrozba násilných útoků radikálních skupin, např. strany Jamaat-e-Islami spřízněné s BNP; v tomto ohledu oceňuje, že dne 15. září 2014 byl přijat zákon o prevenci sňatků dětí z téhož roku;
 2. vyjadřuje však znepokojení ohledně pokračujícího porušování lidských práv ze strany oddílů rychlého nasazení a dalších bezpečnostních složek, např. ve formě nucených zmizení či mimosoudních poprav opozičních aktivistů; opětovně vyzývá, aby došlo ke zrušení trestu smrti, a vítá rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 16. září 2014 o zmírnění trestu smrti pro místopředsedu strany Jamaat-e-Islami Delvara Husajna Sajdího Mezinárodním trestním tribunálem na doživotní vězení;
 3. vyzývá bangladéšskou vládu, aby okamžitě propustila všechny oběti nuceného zmizení s výjimkou těch, kteří mohou být obviněni z dokazatelného trestného činu a kteří by měli být okamžitě postaveni před soud; vyzývá bangladéšské orgány, aby vyšetřily pachatele s ohledem na míru velitelské odpovědnosti a aby poslaly osoby shledané vinnými před soud, kde budou podrobeny spravedlivému procesu; naléhavě žádá vládu, aby zřídila nezávislý orgán, který by takové případy prošetřoval, a opakovaně ji vyzývá, aby ustavila účinné fungující a zcela nezávislou komisi pro lidská práva;
 4. vyzývá vládu, aby při obnově veřejného pořádku používala síly v minimálním rozsahu a aby striktně dodržovala základní principy OSN pro užití síly a střelných zbraní; ostře odsuzuje násilné útoky opozičních skupin proti civilním i vládním cílům; vyzývá opoziční skupiny, aby se uchýlovaly pouze k mírovým protestům;
 5. naléhavě vyzývá bangladéšskou vládu, aby přiměla státní bezpečnostní síly, včetně policie a oddílů rychlého nasazení (RAB), aby se pohybovaly opět jen v mezích zákona; důrazně vyzývá bangladéšské orgány, aby ukončily beztrestnost RAB a nařídily prošetření a stíhání osob podezřelých z nezákonného zabíjení prostřednictvím RAB; poukazuje na to, že bude bedlivě sledovat postup „případu Narayanganj“, v rámci kterého byli zatčeni tři příslušníci RAB, kteří nyní vyčkávají na soudní řízení pro únos a zabití sedmi lidí ve městě Narayanganj v dubnu roku 2014;
 6. zdůrazňuje význam nezávislého, nestranného a přístupného soudnictví, které by umožnilo zlepšit dodržování zásad právního státu a základních práv obyvatelstva a reformovat tribunál pro válečné zločiny; připouští, že vzhledem k narůstající hrozbě teroristických organizací, jako je např. al-Káida, v regionu, je velmi důležité vytvořit veřejnou důvěru v soudní, bezpečnostní a lidskoprávní instituce;

Čtvrtek, 18. září 2014

7. vyjadřuje své znepokojení ohledně zákona o nevládních organizacích; naléhavě vyzývá bangladéšskou vládu, aby ve věci návrhu tohoto zákona i nadále jednala s nezávislými skupinami a aby se postarala o to, že přijaté znění bude v souladu s mezinárodními standardy a úmluvami o lidských právech, které se Bangladéš zavázal dodržovat;
 8. vyzývá bangladéšskou vládu, aby uznala a respektovala svobodu tisku a sdělovacích prostředků a aby umožnila sdružením pro ochranu lidských práv hrát důležitou roli při stíhání případů porušování lidských práv a jejich dokumentaci; naléhavě vyzývá bangladéšské orgány, aby zrušily novou politiku v oblasti sdělovacích prostředků, dostály svým závazkům a zavedly svobodu slova a projevu;
 9. je znepokojen opakovanými případy násilí motivovaného etnickou nebo náboženskou příslušností jeho obětí; naléhavě vyzývá bangladéšskou vládu, aby zajistila lepší ochranu a záruky menšinám, jako jsou např. hinduisté, budhisté a křesťané, ale také obyvatelé Biháru; vítá zatčení osob podezřelých z účasti na přepadení kláštera v Boldipuku;
 10. vyzývá bangladéšskou vládu k prosazování pracovněprávních předpisů a dále vyzývá k jejich dalším reformám, aby vyhověly normám Mezinárodní organizace práce, zejména co se týče svobodného vytváření odborových organizací a účasti v nich;
 11. bere na vědomí programy na reformu oděvního průmyslu, ale apeluje na vládu, aby zajistila plné zavedení akčního plánu, schváleného a podepsaného Mezinárodní organizací práce v květnu 2013, tj. i nábor a výcvik inspektorů a provádění důkladných kontrol a zveřejnění záznamů mnoha tisíců podniků; naléhavě vyzývá signatáře dohody týkající se požární ochrany a bezpečnosti budov, aby dostáli všem svým závazkům, včetně minimálních norem a poskytování finančního odškodnění obětem;
 12. vyjadřuje politování nad tím, že k červnu 2014 dosáhla celková výše dobrovolných příspěvků společností do svěreneckého fondu dárců pouze 17 milionů dolarů, takže stále chybí 23 milionů; z toho odvozuje, že princip dobrovolné účasti pro pomoc obětem neštěstí zřícení budovy Rana Plaza nestačí a že je nezbytně nutné zavést závazný mechanismus;
 13. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení vládě a parlamentu Bangladéše, Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, a vládám a parlamentům členských států EU.
-